

Naam: H. Kucukbal
Datum: 2 december 2019
Team/teamonderdeel: Programma Zorg
Telefoonnummer: 06-28556962

Collegevoorstel

Onderwerp	Besteding innovatiebudget Zorg 2020
Advies	Besprekstuk
Is er een uiterste behandeldatum?	Ja, 17 december 2019
Hoofddopgave	Programma Zorg
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo / A.L. Langius
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsbrief

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

In de programmabegroting 2019 is voor programma Zorg (Wmo en Jeugd) een innovatiebudget van 1,75 miljoen beschikbaar gesteld voor 2020. Dit budget is bedoeld om de doelen van het programma Zorg te kunnen realiseren. Binnen het programma zijn 8 (nieuwe) projecten geselecteerd die de transformatie van het sociaal domein de komende jaren een impuls geven. De projecten worden in de komende periode (2020-2022) verder uitgewerkt. Het innovatiebudget wordt hiervoor ingezet.

Voorgesteld besluit

1. Het principebesluit te nemen om de resterende innovatiemiddelen programma Zorg uit de begroting 2020 in te zetten voor projecten / investeringsrichtingen in dit voorstel, gericht op een maatschappelijk en duurzaam zorgstelsel;
2. Voor de uitvoering van deze projecten een meerjarig incidenteel project in te stellen voor 2020-2022, van 1.698.000 euro;
3. Dit voor 1.600.000 te dekken uit de reeds bij de begroting beschikbaar gestelde innovatiemiddelen 2020;
4. Dit voor 98.000 euro te dekken uit een reallocatie van innovatiemiddelen 2019
5. De raad voor te stellen de programmabegroting 2020 in de voorjaarsrapportage 2020 bij verzamelbesluit aan te passen.

Inleiding

In het programma Zorg zijn een aantal ambities beschreven, waaronder het blijven bieden van goede zorg, de zorg in Almelo een kwaliteitsimpuls geven en het uitkomen met Rijksmiddelen. Deze ambities zijn vertaald in twee strategische hoofddopgaven:

- Meer Almeloërs functioneren zo zelfstandig mogelijk en ontwikkelen hun talenten.
- De gemeente Almelo is beter in staat haar taken in het sociaal domein uit te voeren.

Via programmatisch werken wordt invulling gegeven aan deze twee hoofddopgaven. Dit gebeurt onder andere door de vertaling van de hoofddopgaven in de volgende strategische doelen:

1. In 2022 redden meer Almeloërs zich zonder hulp van de overheid, zo nodig met steun van naasten.
2. In 2022 ontwikkelen 0- tot 23-jarige Almeloërs hun talenten beter op (voor)scholen.
3. In 2022 komt de gemeente Almelo beter uit met de Rijksmiddelen voor Wmo en Jeugd.

4. In 2022 krijgen Almeloërs die hierop zijn aangewezen meer doeltreffende zorg en steun die aansluit bij hun behoeften.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2019 is een meerjarig perspectief vastgesteld, met daarin forse taakstellingen voor het sociaal domein. Om deze taakstellingen te realiseren, heeft het college het maatregelenplan 1 en 2 vastgesteld (BenW voorstel 6696 en 7023). In deze plannen zijn de maatregelen uitgewerkt die een bijdrage leveren aan het invullen van deze taakstellingen, om zo uit te komen met het Rijksbudget. Daarnaast zijn in deze plannen een aantal zoekrichtingen benoemd die nader uitgewerkt moeten worden. De zoekrichtingen die binnen het programma Zorg vallen, zijn in dit B&W-voorstel opgenomen.

Naast het werken aan besparingsmaatregelen op de korte termijn, is het belangrijk om te zorgen dat het stelsel van zorg en ondersteuning in Almelo ook op de lange termijn maatschappelijk en financieel duurzaam is. De gemeente moet inspelen op trends als vergrijzing, langer thuis wonen en het stijgende beroep op de jeugdhulp. De gemeente wil investeren in innovatie. Hiermee kunnen de stijging van de zorgvraag en de daarbij gemoeide kosten beperkt worden en kan de draagkracht in de stad worden versterkt. Samen met onze (keten)partners (welzijn, verenigingsleven, sport, zorgaanbieders) willen wij innovatieve- en preventieve initiatieven aanjagen en/of faciliteren. Met dit voorstel geeft de gemeente richting aan de innovatieprojecten die vanuit het programma Zorg in het komende jaar (2020) in uitvoering worden gebracht. Hiermee wordt op hoofdlijnen richting gegeven aan de investeringen vanuit het programma Zorg. Deze projecten zullen nader worden uitgewerkt en (indien van toepassing) worden voorzien van uitvoeringsplannen en business cases.

In de tabel hieronder wordt een overzicht gegeven van de (nieuwe) projecten, waarmee het college de doelen in het programma Zorg in 2020 e.v. wil realiseren. Dit zijn de investeringsrichtingen die op basis van gesprekken met onze partners (waaronder de reacties van subsidiepartners op de maatschappelijke vraag 2020) en de ervaringen met de nieuwe inkoop jeugd en Wmo het meest kansrijk geacht worden. Per project is aangegeven wat de beoogde effecten zijn. Vanwege de complexiteit van voorliggende vraagstukken, de lopende projecten hun effectiviteit nog moeten bewijzen, het feit dat activiteiten uit 2019 van invloed zijn op de nieuw te ontwikkelen projecten voor 2020 én het gegeven dat de huidige beschikbare capaciteit beperkt is, moet er gefaseerd ingezet worden op de hieronder genoemde projecten. Op dit moment is het nog niet mogelijk om een exacte raming van kosten en opbrengsten te maken. Per project wordt gestart met het opstellen van een business case/projectplan met daarin een concreet resultaat, tijdsplanning en de verwachte financiële en maatschappelijke effecten. De programmamanager Zorg is verantwoordelijk voor de coördinatie en fasering van het geheel aan projecten. Door onderstaande investeringsrichtingen op dit moment wel vast te stellen, ontstaat focus en kunnen de gesprekken met potentiële partners gericht gevoerd gaan worden.

Project	Toelichting en de verwachte opbrengsten en/of effecten	Benodigde middelen
1. Integrale preventieagenda (Programmalijn 1: Integrale preventie)	- Huidig preventief aanbod inzichtelijk maken waardoor slimme verbindingen en ontbrekende elementen zichtbaar worden als bouwsteen voor de integrale preventieagenda. - Zo nodig nieuwe initiatieven gericht op alle leefgebieden en mogelijke life-events (bv. echtscheiding) ontwikkelen. - Versterken van partnerschap in het voorliggend veld.	50
2. Voorliggende voorzieningen Wmo en Jeugd (Programmalijn 1: Integrale preventie)	- Uitbreiding van algemene vrij toegankelijke voorzieningen voor inwoners waarbij laagdrempeliger, nabijer ondersteuning wordt geboden; - Betreft o.a. een pilot met een alternatief voor maatwerkvoorziening dagbesteding (OMD) jeugd, voor die kinderen waar opvang/activiteiten op school, bij de sportvereniging of in de wijk (mits er enige extra begeleiding wordt georganiseerd) voldoende zijn om rust te bieden in het gezin en een fijne en stimulerende omgeving te bieden. Dit is prettiger en meer nabij voor de	500

	kinderen die het betreft (spelen met leeftijdgenootjes in de eigen omgeving) en uiteindelijk mogelijk ook goedkoper voor de gemeente. In ieder geval leidt dit tot investeringen in de lokale sociale infrastructuur die ten goede komen aan <i>alle</i> kinderen - Daarnaast lopen er diverse andere initiatieven op dit vlak, bijvoorbeeld met onderwijs-jeugd arrangementen op scholen (om de ondersteuning nabij, op school te organiseren), een persoonlijke netwerkcoach die helpt om eenzaamheid te bestrijden en een sociaal netwerk op te bouwen en dagstructurering vanuit wijk- en buurtkamers (als alternatief voor maatwerkvoorziening dagbesteding Wmo). - Vanuit het programma geven we deze initiatieven waar nodig een impuls, en zorgen we (bij positieve evaluatie) voor structurele inbedding hiervan en vertaling van de lessen en resultaten in de reguliere sturing, subsidiering en inkoop. Hiervoor gaan we ook in gesprek met bestaande aanbieders.	
3. Wonen en Zorg (<i>Programmalijn 1: Integrale preventie</i>)	- Inspelen op toenemende vergrijzing met mobiliteitsproblemen, eenzaamheid en dementie onder zelfstandig wonende ouderen. Dit vraagt een bewustwordingsproces om mensen zich te laten voorbereiden op noodzakelijke aanpassingen van hun woningen en leefstijl. .-Daarnaast werken we aan uitstroom vanuit Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang. Opgave is om de beweging te maken van beschermd wonen naar een 'beschermd thuis' - zodat mensen zoveel mogelijk zelfstandig in een zo gewoon mogelijke woonomgeving kunnen wonen. Dit brengt risico's en uitdagingen met zich mee, bijvoorbeeld voor de sociale cohesie en veiligheid in wijken en buurten. Het is belangrijk om strategisch te sturen op deze woonopgave. - Door partners te ontwikkelen vastgoed kan worden ingezet om in te spelen op ontwikkelingen in het sociaal domein. Bijvoorbeeld door het gemengd wonen aan hofjes te stimuleren, waardoor er meer ontmoetingsmomenten zijn tussen jong en oud. - Ook kunnen aanpassingen in de fysieke en sociale omgeving samenredzaamheid faciliteren. - Meewerken aan de Omgevingsvisie en woonvisie zodat overwogen kan worden of nieuwe woon- zorg –vormen noodzakelijk zijn met inachtneming van de meetlat voor verzoeken tot vestiging woon- zorgaanbieders.	100
4. Sturing en bekostiging (<i>Programmalijn 2: Intensiveren samenwerking ketenpartners</i>)	Samen met de (keten)partners, zorgaanbieders en andere partijen zoals het onderwijs en de zorgverzekeraar, willen we alternatieve bekostiging- en financieringsvormen verkennen. De verwachting is dat er kansen liggen om de zorg en ondersteuning efficiënter te organiseren als we de schotten tussen budgetten weghalen en kiezen voor een minder versnipperde financieringsvorm. Dit kan bijvoorbeeld in ouderenwooncomplexen, scholen of bepaalde buurten. We gaan de lessen verzamelen uit de eerdergenoemde pilots (o.a. dagstructurering). Dit kan betekenen dat we <i>voor specifieke onderdelen</i> van de ondersteuning uiteindelijk een voorstel doen om op een andere manier samen te werken met aanbieders (bijvoorbeeld meer obv. lumpsum financiering met algemene resultaatafspraken, in plaats van een puur cliëntvolgend systeem)	200

5. Onderzoek/quick-wins (Programmalijn 3: Monitoring en Sturing)	Aan de hand van maandelijkse monitoring van trends en ontwikkelingen en slimme analyses van de verzamelde gegevens, de quick wins aan het licht brengen. Op deze manier kunnen we tijdig en proactief inspelen op de veranderingen en nieuwe projecten/pilots/activiteiten ontwikkelen die gericht zijn op bijv. het terugdringen van indicaties, afschaling van zorg. Dit is een permanent proces.	150
6. Lobby (Programmalijn 4: Lobby)	- Wij blijven samen met de regio, VNG en vergelijkbare gemeenten onderhandelen met het Rijk om te komen tot een toereikend macrobudget voor Wmo en Jeugd. Onderzoeken voor onderbouwing van standpunten, kunnen hier onderdeel van zijn. - We nemen actief deel aan de lobby voor een eerlijke verdeling van middelen bij de overdracht van nieuwe taken (zoals WVGZ) en bij andere Rijksingrepen (bv door-decentralisatie Beschermd Wonen) die financiële gevolgen voor de gemeenten hebben.	50
7. Communicatie / voorlichten inwoners (Programmalijn 1: Integrale preventie)	We vragen van onze inwoners dat zij zich zelf goed voorbereiden op nieuwe ontwikkelingen en eventuele tegenslagen in het leven, dat zij hun kinderen opvoeden tot zelfredzame inwoners en dat zij omzien naar elkaar. Door goede voorlichting willen we deze transformatie in de samenleving naar meer samenredzaamheid en minder appèl op de overheid bevorderen.	50
8. Inkoop/subsidie (Programmalijn 2: Intensiveren samenwerking ketenpartners)	Periodiek moeten de voorzieningen op grond van de Wmo en de Jeugdwet opnieuw worden gecontracteerd. Met betrekking tot deze contractering van de voorzieningen is een grote diversiteit ontstaan aan vorm (inkoop of subsidie), voorwaarden en contractduur. Dit leidt vervolgens bij aanbidders en binnen de gemeentelijke organisatie tot meerwerk in de uitvoering. Als systeeminnovatie starten we een project om de verschillende contracteringen te harmoniseren. Hiermee willen we de administratieve lastendruk van aanbidders en gemeente terugbrengen waardoor meer middelen kunnen worden ingezet voor zorg. Dit is inclusief de mogelijke herbeoordelingen.	400
9. Nieuwe initiatieven	Bestemd voor nieuwe kleinschalige initiatieven	198
Totaal		1.698

Bedragen x € 1.000

Reallocatie innovatiemiddelen 2019

Bij maatregelenplan 2 (BenW voorstel 7023) is een budget van 50.000 euro beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van de kind- en pubercoach. In de voorbereiding van het project is geconstateerd dat het te behalen effect alleen gerealiseerd kan worden door een structurele investering. Daarom wordt voorgesteld om deze middelen tezamen met het deel van het innovatiebudget 2019, welke nog niet concreet was ingezet, groot 48.000 euro te besteden aan nieuwe initiatieven (punt 9 uit bovenstaande tabel). Om de besparing, welke met de uitbreiding van de kind- en pubercoach werd beoogd, toch te realiseren is reeds per 1 oktober 2019 gestart met het terugdringen van residentiële plaatsingen. Dit is één van de zoekrichtingen voor 2020. Daarnaast wordt voor 2020 verder gekeken naar andere preventieve voorzieningen, gericht op jeugdigen.

Beoogd effect

Het stelsel van zorg en ondersteuning is in Almelo op de lange termijn maatschappelijk en financieel duurzaam. Dit betekent dat ondersteuning en zorg beschikbaar is voor inwoners die dat nodig hebben en is gericht op de bevordering van de zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners in de samenleving.

Argumenten voor

1.1 Het voorstel past binnen het programma Zorg

Met deze projecten wil het college de inwoners van Almelo beter ondersteunen tegen lagere kosten. Ook wil het college de creativiteit en innovatiekracht van haar (maatschappelijke) partners en aanbieders van zorg en welzijn een impuls geven om bijdragen te leveren aan de gestelde doelen en de gewenste transformatie in het sociaal domein.

1.2 Dit voorstel levert een positieve bijdrage aan de verhouding tussen de inkomsten en uitgaven in het sociaal domein en aan de noodzakelijke besparingen om uit te komen met de Rijksmiddelen.

De voorgestelde projecten hebben enerzijds als doel de zorg en ondersteuning aan inwoners beter, laagdrempeliger en toegankelijker te maken. Anderzijds dragen ze ook bij aan de beheersing van de kosten. Deze beheersing aan de kostenkant moet leiden tot een betere balans voor wat betreft de inkomsten (rijksbudgetten) en uitgaven in het sociaal domein. De projecten die hier staan beschreven hebben (anders dan de maatregelenplannen) een meer lange termijn focus.

1.3 De investeringen in deze projecten verdienen zichzelf goeddeels terug op basis van businesscases.

2.1 Een meerjarig budget is nodig, omdat de doelstellingen van het programma Zorg gerealiseerd moeten worden in de periode tot 2022 en de transformatie van zorg een langjarig proces is.

3.1 De middelen zijn reeds beschikbaar

Deze innovatiemiddelen 2020 zijn door de raad reeds beschikbaar gesteld voor het programma Zorg en worden met dit voorstel nader bestemd.

Kanttekeningen

1.1 Onvoorziene omstandigheden kunnen leiden tot aanpassing van de inzet op de projecten.

Onvoorziene omstandigheden kunnen leiden tot aanpassing van de inzet op deze projecten. Indien dat het geval is zal het college daarover geïnformeerd worden.

Alternatieven

Het niet inzetten van deze middelen zal er toe leiden dat de doelen van het programma Zorg niet kunnen worden gerealiseerd. Dit zal naar verwachting leiden tot het niet uitkomen met de beschikbare rijksbudgetten.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

Het benodigd budget van 1.698.000 euro wordt voor 1.600.000 euro gedekt uit de reeds bij de begroting 2019 beschikbaar gestelde middelen voor innovatie 2020.

Daarnaast kan 98.000 euro gedekt worden uit reallocatie van de innovatiemiddelen 2019.

Het beschikbaar gestelde innovatiebudget 2020 bedraagt 1.750.000 euro. Hiervan is echter middels maatregelenplan 2019 al 150.000 euro ingezet voor de pilot dagstructurering (BenW voorstel 6766).

Uitvoering

Een aantal projecten start al in 2019. Voor enkele projecten geldt dat momenteel wordt gewerkt aan de uitwerking van de opdracht en/of business case. De portefeuillehouders worden tijdens het programmaoverleg geïnformeerd over de voortgang. De raad wordt tijdens het politiek beraad van 7 januari 2020 geïnformeerd over de stand van zaken omtrent de voortgang van de maatregelen.

Bijlagen

- Raadsbrief

Procesinformatie

Intern overleg

Het voorstel is tot stand gekomen met bijdragen van hoofd uitvoering Sociaal. Tevens heeft afstemming plaatsgevonden met TCA en Financiën.

Afstemming met portefeuillehouder

Dit voorstel is op 2 december 2019 besproken met portefeuillehouders Van Mierlo en Langius.

Directie-advies

n.v.t.

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier